

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
BANJALUKA
Broj: 85 0 Rs 076496 21 Rev
Dana, 17.05.2022. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Violande Šubarić, kao predsjednika vijeća, Biljane Majkić Marinković i Biljane Tomić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužioca D.V. iz D., koga zastupa I.A., advokat iz M., protiv tužene JU G.J.D.D., ulica, koju zastupa punomoćnik M.M., zaposlena kod tužene, vrijednost predmet spora: 32.670,00 KM, radi zaštite prava iz radnog odnosa, odlučujući o reviziji tužioca izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Doboju broj 85 0 Rs 076496 20 Rsž 2 od 11.02.2021. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 17.05.2022. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se odbija.

Obrazloženje

Presudom Osnovnog suda u Doboju broj 85 0 Rs 076496 19 Rs 2 od 30.09.2020. godine, odbijeni su tužbeni zahtjevi tužioca kojima je tražio:

- da se utvrdi su nezakonita i da se ponište Rješenje o privremenom udaljenju sa rada broj ... od 27.04.2018. godine i Rješenje o otkazu ugovora o radu broj ... od 31.10.2018. godine;
- da se obaveže tužena da tužioca vrati na posao i uspostavi mu sva prava iz radnog odnosa koje je ranije imao po ugovoru o radu na neodređeno vrijeme broj ... od 08.11.2010. godine ili da ga rasporedi na poslove i radne zadatke koji odgovaraju njegovoj stručnoj spremi i radnoj sposobnosti;
- da se obaveže tužena da mu na ime izgubljene zarade isplati sve neisplaćene plate za period od 01.05.2018. godine do 18.02.2020. godine, sa zakonskom zateznom kamatom i to sledeće novčane iznose: 240,52 KM na ime neisplaćenog dijela plate za mjesec maj 2018. godine, sa zakonskom zateznom kamatom na taj iznos počev od 01.06.2018. godine, pa do isplate; 205,48 KM na ime neisplaćenog dijela plate za mjesec jun 2018. godine, sa zakonskom zateznom kamatom na taj iznos počev od 01.07.2018. godine, pa do isplate; 205,48 KM na ime neisplaćenog dijela plate za mjesec jul 2018. godine, sa zakonskom zateznom kamatom na taj iznos počev od 01.08.2018. godine, pa do isplate; 212,20 KM na ime neisplaćenog dijela plate za mjesec avgust 2018. godine, sa zakonskom zateznom kamatom na taj iznos počev od 01.09.2018. godine, pa do isplate; 212,20 KM na ime neisplaćenog dijela plate za mjesec septembar 2018. godine, sa zakonskom zateznom kamatom na taj iznos počev od 01.10.2018. godine, pa do isplate; 212,20 KM na ime neisplaćenog dijela plate za mjesec oktobar 2018. godine, sa zakonskom zateznom kamatom na taj iznos počev od 01.11.2018. godine, pa do isplate; 424,41 KM na ime neisplaćenog dijela plate za mjesec novembar 2018. godine, sa zakonskom zateznom kamatom na taj iznos počev od 01.12.2018. godine, pa do isplate; 424,41 KM na ime neisplaćenog dijela plate za mjesec decembar 2018. godine, sa zakonskom zateznom kamatom na taj iznos počev od 01.01.2019. godine, pa do isplate; 424,41 KM na ime neisplaćenog dijela plate za mjesec januar 2019. godine, sa zakonskom zateznom kamatom na taj iznos počev od 01.02.2019. godine, pa do isplate; 424,41 KM na ime neisplaćenog dijela plate za mjesec februar 2019. godine, sa zakonskom zateznom

kamatom na taj iznos počev od 01.03.2019. godine, pa do isplate; 424,41 KM na ime neisplaćenog dijela plate za mjesec mart 2019. godine, sa zakonskom zateznom kamatom na taj iznos počev od 01.04.2019. godine, pa do isplate; 424,41 KM na ime neisplaćenog dijela plate za mjesec april 2019. godine, sa zakonskom zateznom kamatom na taj iznos počev od 01.05.2019. godine, pa do isplate; 424,41 KM na ime neisplaćenog dijela plate za mjesec maj 2019. godine, sa zakonskom zateznom kamatom na taj iznos počev od 01.06.2019. godine, pa do isplate; 424,41 KM na ime neisplaćenog dijela plate za mjesec jun 2019. godine, sa zakonskom zateznom kamatom na taj iznos počev od 01.07.2019. godine, pa do isplate; 424,41 KM na ime neisplaćenog dijela plate za mjesec jul 2019. godine, sa zakonskom zateznom kamatom na taj iznos počev od 01.08.2019. godine, pa do isplate; 424,41 KM na ime neisplaćenog dijela plate za mjesec avgust 2019. godine, sa zakonskom zateznom kamatom na taj iznos počev od 01.09.2019. godine, pa do isplate; 424,41 KM na ime neisplaćenog dijela plate za mjesec septembar 2019. godine, sa zakonskom zateznom kamatom na taj iznos počev od 01.10.2019. godine, pa do isplate; 424,41 KM na ime neisplaćenog dijela plate za mjesec oktobar 2019. godine, sa zakonskom zateznom kamatom na taj iznos počev od 01.11.2019. godine, pa do isplate; 424,41 KM na ime neisplaćenog dijela plate za mjesec novembar 2019. godine, sa zakonskom zateznom kamatom na taj iznos počev od 01.12.2019. godine, pa do isplate; 424,41 KM na ime neisplaćenog dijela plate za mjesec decembar 2019. godine, sa zakonskom zateznom kamatom na taj iznos počev od 01.01.2020. godine, pa do isplate; 424,41 KM na ime neisplaćenog dijela plate za mjesec januar 2020. godine, sa zakonskom zateznom kamatom na taj iznos počev od 01.02.2020. godine, pa do isplate; 424,41 KM na ime neisplaćenog dijela plate za mjesec februar 2020. godine, sa zakonskom zateznom kamatom na taj iznos počev od 01.03.2020. godine, pa do isplate (stav 1. izreke).

Određeno je da svaka stranka snosi svoje troškove postupka (stav 2. izreke).

Presudom Okružnog suda u Doboju broj 85 0 Rs 076496 20 Rsž 2 od 11.02.2021. godine, žalba tužioca je odbijena i prvostepena presuda potvrđena.

Blagovremenom revizijom tužilac pobija drugostepenu odluku, zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primijene materijalnog prava, s prijedlogom da se revizija uvaži i osporena presuda preinači, tako da se usvoji tužbeni zahtjev u cjelini i tuženi obaveže na naknadu troškova cijelog postupka, ili da se ukine i predmet vrati na ponovno suđenje.

Tužena nije dala odgovor na reviziju.

Revizija nije osnovana.

Predmet spora je zahtjev tužioca da se poništi odluka tužene o privremenom udaljenju sa posla i odluka na osnovu kojie mu je prestao radni odnos, da se obaveže tužena da ga vrati na posao, isplati mu plate sa kamatom, kako je to pobliže označeno u izreci prvostepene presude, i nadoknadi mu troškove parničnog postupka.

U bitnom se činjenično utvrđenje prvostepenog suda sastoji u slijedećem: da je tužilac kod tužene zasnovano radni odnos na neodređeno vrijeme na osnovu ugovora o radu broj ... od 08.11.2010. godine, na radno mjesto profesor sociologije; da je tužena po zahtjevu tužioca donijela rješenje o mirovanju prava iz radnog odnosa broj ... od 24.12.2013. godine, kojim je utvrđeno mirovanje radnog odnosa tužioca kod tužene sa danom 01.01.2014. godine; da je tužilac rješenjem Vlade Republike Srpske od 15.03.2018. godine razriješen dužnosti vršioca dužnosti direktora JU D.U.D.; da je tužilac, tuženoj, dana 31.03.2018. godine, dostavio obavještenje o prestanku javne funkcije direktora JU D.U.D. i zatražio da se vrati na radno

mjesto kod tužene na poslove koje je obavljao prije imenovanja na javnu funkciju; da je tužena, po njenom zahtjevu, od Okružnog javnog tužilaštva u Doboju, dobila obavijest od 19.02.2018. godine, da se protiv tužioca vodi krivični postupak pred Osnovnim sudom u Doboju, zbog krivičnog djela obljube zloupotrebom položaja; da je Ministarstvo tuženoj dostavilo obavještenje od 23.03.2018. godine, da tužioca, kome su kod tužene mirovala prava iz radnog odnosa, vrati na rad, te primjeni odredbe Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti obrazovanja i kulture Republike Srpske za slučaj kada je protiv radnika pokrenut krivični postupak; da je tužena donijela rješenje broj ... od 02.04.2018. godine, kojim je utvrdila da tužiocu prestaje mirovanje prava i obaveza iz radnog odnosa počev od 02.04.2018. godine, da se isti vraća na rad i raspoređuje na poslove profesora sociologije; da je tužena donijela rješenje o privremenom udaljenju sa rada tužioca broj ... od 27.04.2018. godine, zbog pokrenutog krivičnog postupka za djelo učinjeno na radu i u vezi sa radom kod poslodavca JU D.U.D., koje počinje sa danom 01.05.2018. godine i traje do okončanja krivičnog postupka, za koje vrijeme tužiocu pripada naknada plate u visini od 50% osnovne plate koju bi ostvario na radu; da je Osnovni sud u Doboju, u krivičnom postupku koji je vođen protiv tužioca, zbog krivičnog djela obljube zloupotrebom položaja iz odredbe člana 196. stav 1. Krivičnog zakona Republike Srpske, donio presudu broj 85 0 K 060435 17 K od 19.03.2018. godine, kojom je ovdje tužilac oglašen krivim za navedeno krivično djelo i izrečena mu kazna zatvora u trajanju od 4 mjeseca; da je označena prvostepena krivična presuda potvrđena presudom Okružnog suda u Doboju broj 85 0 K 060435 18 Kž od 25.09.2018. godine; da je osuđujuća presuda Osnovnog suda u Doboju od 19.03.2018. godine protiv tužioca postala pravosnažna dana 25.09.2018. godine (danom donošenja drugostepene presude), a da je Okružni sud u Doboju je pismene otpravke presude od 25.09.2018. godine sa spisom dostavio Osnovnom sudu u Doboju 02.10.2018. godine, nakon čega je navedeni Osnovni sud iste dostavio strankama; da je tužena donijela rješenje broj ... od 31.10.2018. godine, kojim je tužiocu otkazala ugovor o radu broj ... od 8.11.2010. godine i utvrdila da mu kod tužene prestaje radni odnos zbog učinjenog krivičnog djela iz člana 196. stav 1. Krivičnog zakona Republike Srpske; da je Vrhovni sud Republike Srpske rješenjem broj 85 0 K 060435 18 Kvlz od 07.05.2019. godine uvažio zahtjev za zaštitu zakonitosti branioca osuđenog (u ovom predmetu tužioca), te ukinuo presudu Okružnog suda u Doboju broj 85 0 K 060435 18 Kž od 25.9.2018. godine i predmet vratio tom sudu na ponovno odlučivanje; da je u ponovnom postupku Okružni sud u Doboju donio presudu broj 85 0 K 060435 19 Kž 2 od 29.08.2019. godine, kojom je odbio žalbe branioca optuženog i optuženog, te potvrdio presudu Osnovnog suda u Doboju broj: 85 0 K 060435 17 K od 19.03.2018. godine; među strankama nije sporno da je zahtjev za zaštitu zakonitosti protiv označene drugostepene odluke koja je donesena u ponovnom postupku odbijen (presudom Vrhovni sud Republike Srpske broj 85 0 K 060435 19 Kvlz2 od 27.07.2020. godine), te nije sporno da je, krivično djelo, za koje je tužilac oglašen krivim pravosnažnom presudom krivičnog suda, učinjeno u vrijeme kad je tužilac obavljao poslove direktora u JU D.U.D.

Imajući u vidu naprijed navedena činjenična utvrđenja, prvostepeni sud, je zaključio da su tužiocu, kod tužene, u vrijeme kad je doneseno osporeno rješenje o privremenom udaljenju sa rada, bila uspostavljena prava i obaveze iz radnog odnosa koji je predhodno mirovao, da se protiv njega vodio krivični postupak, za krivično djelo koje je počinio na radu i u vezi sa radom dok je obavljao javnu funkciju kod drugog poslodavca (JU D.U.D.) i našao da su slijedom toga ispunjeni uslovi iz odredbe člana 149. stav 1. i stav 3. Zakona o radu ("Službeni glasnik Republike Srpske" broj: 1/16 i 66/18 – u daljem tekstu: ZR), da se tužilac udalji sa rada do okončanja krivičnog postupka, te da je tužiocu pravilno određena plata za vrijeme udaljenja od 50%. Nadalje je prvostepeni sud našao da je tužilac pravosnažnom presudom donesenom u krivičnom postupku oglašen krivim za krivično djelo počinjeno na radu i u vezi sa radom, da je krivično djelo obljube zloupotrebom položaja iz odredbe člana 196. stav 1. Krivičnog zakona Republike Srpske, djelo protiv polnog integriteta i da su

ispunjeni uslovi iz odredbe člana 179. stav 1. tačka 2. ZR, i iz odredbe člana 102. stav 4. Zakona o srednjem obrazovanju i vaspitanju (“Službeni glasnik RS” broj 41/18 – u dalem tekstu: ZSOV), da se tužiocu otkáže ugovor o radu. Prvostepeni sud je, imajući u vidu činjenice da je drugostepena presuda krivičnog suda (presuda Okružnog suda u Doboju broj 85 0 K 060435 18 Gž od 25.09.2018. godine) zajedno sa prvostepenim spisom dostavljena prvostepenom sudu dana 02.10.2018. godine i da je nakon toga Osnovni sud u Doboju pismene otpravke presude dostavio strankama, našao da je pobijano rješenje o otkazu ugovora o radu tužena donijela blagovremeno, u smislu odredbe člana 184. stav 2. ZR.

Drugostepeni sud je u cjelosti prihvatio utvrđenja prvostepenog suda i pravne zaključke na kojima prvostepeni sud temelji svoju odluku.

Nižestepene presude su pravilne.

Prvostepeni sud je, u obrazloženju svoje odluke, saglasno odredbi člana 8. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13, u daljem tekstu ZPP), ocjenio izvedene dokaze, pojedinačno u njihovoj međusobnoj vezi, radi utvrđenja činjenica koje su po materijalnom pravu relevantne za odluku o zahtjevima tužioca, te je za svoju odluku dao jasno i argumentovano obrazloženje u smislu odredbe člana 191. stav 4. ZPP. Odlučujući o žalbi tužioca, drugostepeni sud je odgovorio na sve relevantne žalbene navode, kako nalaže odredba člana 231. ZPP, pa ne stoji tvrdnja revidenta da su nižestepene presude zasnovane na povredi navedenih odredbi ZPP.

Tužilac tokom postupka i u reviziji insistira na tvrdnji da je rješenje o udaljenju sa rada doneseno pogrešnom primjenom odredbe člana 149. stav 1. ZR, ukazuje da se tužena, u osporenoj odluci o udaljenju, pozvala na tu odredbu, te da tužilac nije zatečen u vršenju radnji za koje se osnovano sumnja da predstavljaju krivično djelo, i da radnje koje predstavljaju opis bića krivičnog djela, tužilac nije počinio kod tužene, već kod drugog poslodavca (JU D.U.D.).

U vrijeme kad je tužena donijela osporeno rješenje o udaljenju tužioca sa rada, tužilac je bio u radnom odnosu kod tužene, te su mu bila uspostavljena prava i obaveze iz radnog odnosa, jer je tužena, po zahtjevu tužioca, donijela rješenje broj ... od 02.04.2018. godine, kojim je utvrdila da tužiocu prestaje mirovanje prava i obaveza iz radnog odnosa počev od 02.04.2018. godine. Protiv tužioca se vodio krivični postupak. Na navedenim činjenicama je zasnovano rješenja o privremenom udaljenju sa rada broj ... od 27.04.2018. godine. Ove činjenice (utvrđene i u ovom parničnom postupku) predstavljaju osnov za zaključak da su ispunjeni uslovi iz odredbe člana 149. stav 3., da se tužilac, zbog vođenja krivičnog postupka protiv njega, udalji sa rada. Okolnost da se tužena pozvala na odredbu člana 149. stav 1. ZR, nema uticaja na pravilnost i zakonitost odluke tužene, što su pravilno zaključili nižestepeni sudovi. Osim toga, prema odredbi člana 48. stav 3. Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti obrazovanja i kulture Republike Srpske (“Službeni glasnik RS” broj 70/2016 - u daljem tekstu: Posebni kolektivni ugovor), pokretanje krivičnog postupka protiv radnika, predstavlja razlog za udaljenje sa rada. Tužena je, prilikom donošenja odluke o udaljenju sa rada, imala u vidu i odredbe Posebnog kolektivnog ugovora.

Revizija ukazuje da se odluka o prestanku radnog odnosa temelji na pogrešnoj primjeni odredbe člana 179. stav 1. tačka 2. i člana 192. ZR, te ukazuje da poslodavac može otkazati ugovor o radu ukoliko je radnik osuđen za krivično djelo u radu i u vezi sa radom kod tog poslodavca, te de se u konkretnom slučaju radi o tome, da je tužilac pravosnažno osuđen za krivično djelo koje je počinio za vrijeme rada kod drugog poslodavca.

Suština mirovanja radnog odnosa je da se prava i obaveza na rad i po osnovu rada ne vrše, kod poslodavca kod kojeg je nastupilo mirovanje, dok sam radni odnos postoji. Pošto mirovanje obuhvata prava i obaveze iz radnog odnosa, mirovanje radnog odnosa ne utiče na odgovornost zaposlenog iz radnog odnosa. Shodno tome, okolnost da je krivično djelo izvršeno za vrijeme rada kod drugog poslodavca, u konkretnom slučaju, relevantna je i za odgovornost tuženog kod poslodavca kod kojeg mu je radni odnos mirovao u vrijeme izvršenja krivičnog djela. Tužiocu su kod tuženog uspostavljena prava iz radnog odnosa, koji je u vrijeme izvršenja krivičnog djela mirovao, pa nije osnovan prigovor revidenta da se nižestepene odluke temelje na pogrešnoj primjeni odredbe člana 179. stav 1. tačka 2. ZR.

Odredbom člana 102. stav 4. ZSOV, propisano je, da rad u školi ne može obavljati lice koje je pravosnažnom presudom osuđeno za krivično djela učinjena protiv dostojanstva ličnosti, morala, zloupotrebe opojnih sredstava, službene dužnosti, polnog integriteta, zloupotrebe djeteta, polnog ili drugog nasilja nad djetetom ili maloljetnim licem.

Suprotno tvrdnji revizije, ova odredba, ne odnosi se samo na zasnivanje radnog odnosa u školi, iz njenog sadržaja, nedvosmislenim i jasnim proizilazi da lice koje je počinilo navedena krivična djela ne može obavljati rad u školi. Pravičan je stav prvostepenog suda, da je krivično djelo za koje je tužilac oglašen krivim pravosnažnom presudom, krivično djelo protiv polnog integriteta, pa nisu pogriješili nižestepeni sudovi kad su se pozvali i na odredbu člana 102. stav 4. ZSOV, kao osnov za otkaz ugovora o radu.

Iz odredbe člana 192. stav 1. ZR proizilazi da radnik nema pravo na otkazni rok u slučaju kad mu je radni odnos prestao na osnovu odredbe člana 179. stav 1. tačka 2. ZR. Zbog toga, nema mjesta tvrdnji revizije da se odluka o prestanku radnog odnosa temelji na pogrešnoj primjeni odredbe člana 192. ZR.

Nižestepeni sudovi nisu počinili povrede postupka na koje ukazuje revizija, te su pravilno primijenili relevantne odredbe materijalnog prava, pa je reviziju tužioca valjalo odbiti na osnovu odredbe člana 248. ZPP.

Predsjednik vijeća
Violanda Šubarić

Za tačnost otpavka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Aćić